

Bieżące wsparcie MRiRW oraz ARiMR w zakresie wdrażania normy GAEC 2

Grzegorz Siebielec, Piotr Koza, Artur Łopatka, Jacek Niedźwiecki

**Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa
Państwowy Instytut Badawczy**

2025.12.17 Puławy

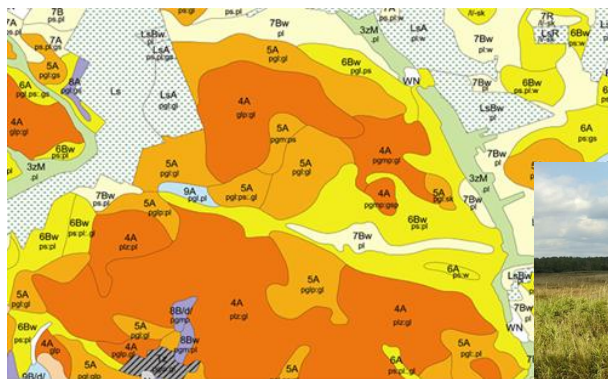
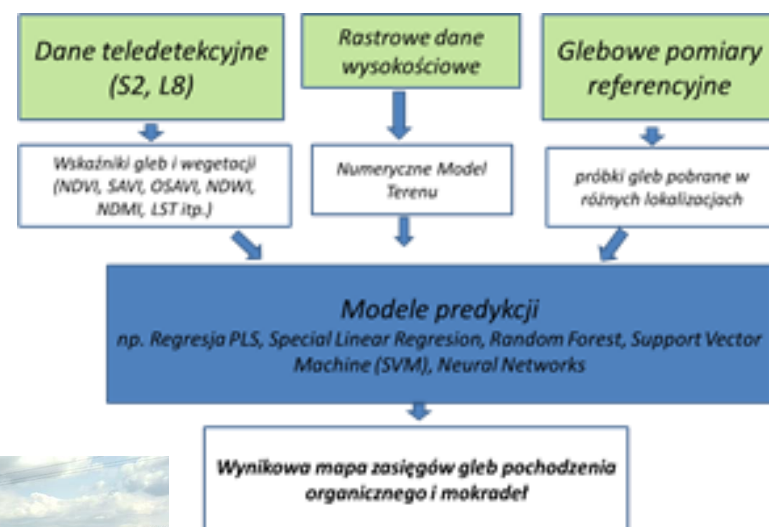
Norma GAEC 2 jest elementem warunkowości środowiskowej Wspólnej Polityki Rolnej (WPR), która jest obowiązkowa do wdrożenia przez wszystkie państwa członkowskie.

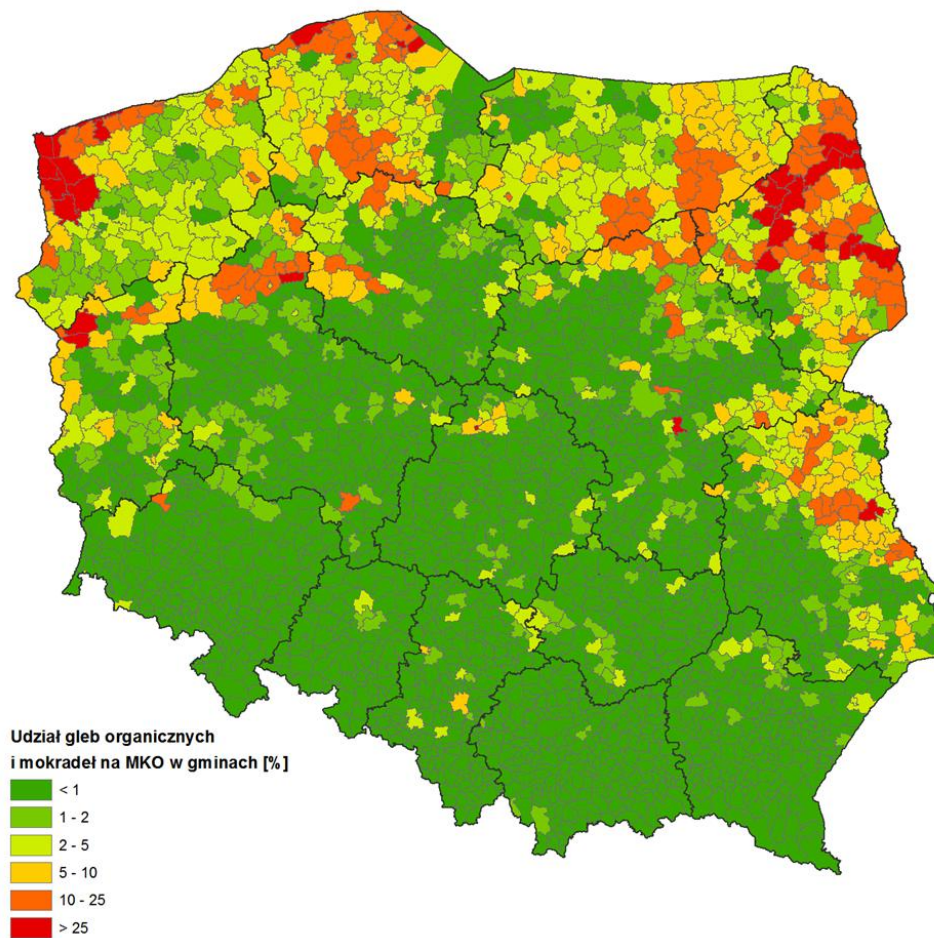
Konieczność wprowadzenia normy GAEC 2 wynikała wprost z obowiązujących zapisów załącznika nr III do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r.

Celem normy GAEC 2 jest ochrona gleb **najbogatszych w węgiel**, poprzez ochronę torfowisk i terenów podmokłych, z jednoczesnym umożliwieniem działalności rolniczej pozwalającej zakwalifikować te grunty jako użytki rolne. Gleby te mają istotne funkcje środowiskowe oraz stanowią naturalne ostoje bioróżnorodności.

Główne fazy prac w Polsce:

- Aktualizacja danych przestrzennych w pracach terenowych i laboratoryjnych (2021-2023)
- Tworzenie przestrzennego modelu predykcji poziomu materii organicznej i map obszarów GAEC2 (2023-2024)
- Opracowanie propozycji wymogów dla producentów rolnych (2024)
- Wdrożenie normy GAEC2 (2025)

Mapa udziału gleb organicznych i obszarów podmokłych, liczonych dla MKO z dnia 2024-08-12, w gminach - wariant co najmniej 40% materii organicznej (OM) i miąższość co najmniej 40 cm

Jakie przepisy regulują normę GAEC 2 i od kiedy norma ta obowiązuje w Polsce?

Ochrona torfowisk i obszarów podmokłych użytkowanych rolniczo wynikająca z normy GAEC 2 **obowiązuje w Polsce od 15 marca 2025 r.:**

- **Kryteria definiujące obszary do objęcia normą GAEC 2** ujęto w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 marca 2025 w sprawie torfowisk i obszarów podmokłych objętych normą GAEC 2 ([Dz. U. poz. 307](#)) ,
- **Wymogi do stosowania przez rolników** na gruntach ornych i trwałych użytkach zielonych w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 7 marca 2025 zmieniającym rozporządzenie w sprawie norm oraz szczegółowych warunków ich stosowania ([Dz. U. poz. 293](#)).

Wymogi na gruntach GAEC 2

1. na trwałych użytkach zielonych (TUZ):

- nieprzekształcania i niezaorywania ich, z wyjątkiem możliwości wykonania zabiegu renowacji z zastosowaniem płytkiej uprawy gleby i podsiewu nie częściej niż raz na 4 lata,
- przestrzegania zakazu wydobywania torfu,
- przestrzegania zakazu budowy i odnawiania rowów i instalacji drenujących do odwadniania lub odprowadzania wody z terenu;

2. na gruntach ornych (GO):

- przestrzegania zakazu ich zaorywania, z wyłączeniem możliwości płytkiej uprawy gleby do głębokości 15 cm,
- przestrzegania zakazu wydobywania torfu,
- przestrzegania zakazu budowy i odnawiania rowów i instalacji drenujących do odwadniania lub odprowadzania wody z terenu.

Cel zadania 2.6. Wsparcie dla Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW) oraz Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) we wdrażaniu i prawidłowej realizacji ochrony na obszarach wyznaczonych do objęcia normą normy GAEC 2

Harmonogram prac w 2025 r.

- 1) Umieszczenie na stronach IUNG-PIB: wizualizacji warstwy GAEC 2 oraz w przypadku wystąpienia uzasadnionych rozbieżności jej zaktualizowanie w terminie umożliwiającym jej implementację przez ARiMR przed rozpoczęciem naboru wniosków na kolejną kampanię.
- 2) Opracowanie we współpracy z MRiRW i ARiMR schematu postępowania w przypadkach konieczności wyjaśniania ewentualnych rozbieżności dotyczących wyznaczonych obszarów GAEC 2.
- 3) Umieszczenie na stronach IUNG-PIB informacji na temat obszarów GAEC 2
- 4) Bieżące udzielanie odpowiedzi na zapytania dotyczące obszarów UR do objęcia normą GAEC 2 (weryfikacja zgłoszeń rozbieżności).
- 5) Przekazywanie wkładów merytorycznych (w postaci opinii, analiz, danych) w zależności od potrzeb MRiRW
- 6) Analiza danych niezbędnych do weryfikacji dużej liczby zgłoszonych rozbieżności dotyczących wyznaczonych obszarów GAEC 2

Punkt harmonogramu: Umieszczenie na stronach IUNG-PIB wizualizacji warstwy GAEC 2 oraz jej zaktualizowanie w terminie umożliwiającym jej implementację przez ARiMR przed rozpoczęciem naboru wniosków na kolejną kampanię

Na stronie internetowej <https://gaec2.iung.pl/> udostępniono wizualizację warstwy obszarów GAEC 2

WARSTWY **DZIAŁKI**

Wyszukiwarka działek ewidencyjnych

Wpisz pełny identyfikator działki ewidencyjnej np.:
"061401_1.0001.2416/16"

Id działki:

Lub kliknij na mapie - aktywne przy odpowiednim powiększeniu
Aktualnie: **nieaktywne**

Punkt harmonogramu: Opracowanie we współpracy z MRiRW i ARiMR schematu postępowania w przypadkach konieczności wyjaśniania ewentualnych rozbieżności dotyczących wyznaczonych obszarów GAEC 2.

Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

OPIS SCHEMATU ZGŁASZANIA ROZBIEŻNOŚCI DO ARiMR / IUNG-PIB

ROZBIEŻNOŚCI ZGŁOSZONE DO ARiMR

I. ETAP SKŁADANIA WNIOSKÓW

1. Rolnik zgłasza rozbieżność na etapie wypełniania wniosku w aplikacji eWniosekPlus.
2. ARiMR, po wstępnym zweryfikowaniu rozbieżności przekazuje zgłoszenie do IUNG-PIB z prośbą o stanowisko. Zgłoszenie powinno zawierać co najmniej dane działki ewidencyjnej umożliwiające jej lokalizację oraz opis zgłoszonej rozbieżności.
3. IUNG-PIB weryfikuje rozbieżność, w oparciu m.in. o: (i) przekazane dokumenty, (ii) ocenę prawdopodobieństwa wystąpienia rozbieżności na podstawie dostępnych danych przestrzennych z uwzględnieniem sprawdzenia warstwy z kryteriami, (iii) ewentualne sprawdzenie ze stanem faktycznym w terenie (o ile będzie taka potrzeba z uwzględnieniem pobrania próbek do analiz dla lokalizacji danego obszaru GAEC 2), (iv) analizy pobranych próbek. Po zakończeniu weryfikacji przygotowuje i przekazuje stanowisko w sprawie zgłoszonej rozbieżności do wiadomości ARiMR, wraz ze wskazaniem zasięgu uwzględnionej rozbieżności (w tym czy rozbieżność uwzględniono w całości, czy też w części).

Termin na udzielenie odpowiedzi przez IUNG-PIB nie powinien być dłuższy niż 5 dni roboczych a w sytuacji bardzo dużej liczby składanych wniosków czas na odpowiedź może ulec wydłużeniu jednak nie dłużej niż do 14 dni. W przypadku weryfikacji zgłoszonych rozbieżności wymagających: sprawdzenia ze stanem faktycznym wraz z pobraniem próbek do analizy dla danej lokalizacji obszaru GAEC 2, oraz analizy pobranych próbek - termin ten nie powinien być dłuższy niż 45 dni. IUNG-PIB przekazuje stanowisko do wiadomości ARiMR na adres: sekretariat.dbrikt@arimr.gov.pl

4. ARiMR uwzględnia stanowisko IUNG-PIB w trakcie obsługi wniosku.
5. ARiMR informuje rolnika o uwzględnieniu rozbieżności.

ROZBIEŻNOŚCI ZGŁOSZONE DO IUNG-PIB

I. NA KAŻDYM ETAPIE

1. Rolnik występuje do IUNG-PIB w celu weryfikacji wyznaczonych obszarów GAEC 2 (zgłoszenia do IUNG-PIB składane są wyłącznie w formie pisemnej na adres e-mail: gaec2@iung.pulawy.pl
2. IUNG-PIB informuje niezwłocznie ARiMR (nie później jednak niż w ciągu 1 dnia roboczego na adres: sekretariat.dbrikt@arimr.gov.pl) o otrzymaniu wniosku od rolnika o weryfikację wyznaczonych obszarów GAEC 2. Informacja do ARiMR powinna zawierać co najmniej dane działki ewidencyjnej umożliwiające jej lokalizację oraz opis zgłoszonej rozbieżności.
3. IUNG-PIB weryfikuje zgłoszoną rozbieżność, w oparciu m.in. o: (i) uzyskane bezpośrednio dokumenty, (ii) ocenę prawdopodobieństwa wystąpienia rozbieżności na podstawie dostępnych danych przestrzennych, (iii) ewentualne sprawdzenie ze stanem faktycznym w terenie (o ile będzie taka potrzeba z uwzględnieniem pobrania próbek do analiz dla lokalizacji danego obszaru GAEC 2), (iv) analizy pobranych próbek. Po zakończeniu weryfikacji przygotowuje i przekazuje stanowisko w sprawie zgłoszonej rozbieżności do wiadomości ARiMR, wraz ze wskazaniem zasięgu uwzględnionej rozbieżności (w tym czy rozbieżność uwzględniono w całości, czy też w części). Termin na udzielenie odpowiedzi przez IUNG-PIB nie powinien być dłuższy niż 5 dni roboczych a w sytuacji bardzo dużej liczby składanych wniosków czas na odpowiedź może ulec wydłużeniu jednak nie dłużej niż do 14 dni. W przypadku weryfikacji zgłoszonych rozbieżności wymagających: sprawdzenia ze stanem faktycznym wraz z pobraniem próbek do analizy dla danej lokalizacji obszaru GAEC 2, oraz analizy pobranych próbek - termin ten nie powinien być dłuższy niż 45 dni.
4. IUNG-PIB przekazuje stanowisko do rolnika i do wiadomości ARiMR na adres: sekretariat.dbrikt@arimr.gov.pl
5. ARiMR uwzględnia stanowisko IUNG-PIB na etapie obsługi wniosku.

Punkt harmonogramu: Umieszczenie na stronach IUNG-PIB informacji na temat obszarów GAEC 2

<https://www.iung.pl/informacje-dotyczace-normy-gaec2/>

- Informacje ogólne na temat normy GAEC 2
- Link do mapy obszarów GAEC 2
- Opis procedury zgłaszania rozbieżności do ARiMR/IUNG-PIB
- Opis wymogów dla rolników
- Opis metodyki wyznaczenia obszarów GAEC 2

INSTYTUT UPRAWY NAWOŻENIA I GLEBOZNAWSTWA
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY
W PUŁAWACH

**Metodyka wyznaczenia obszarów
do objęcia ochroną w ramach normy GAEC 2**

Puławy, 2025 r.

Informacje dotyczące normy GAEC2

Informacje ogólne na temat normy GAEC 2

[Bez tytułu]

Czym jest norma GAEC 2 i z czego wynika?

Norma GAEC 2 jest elementem warunkowości środowiskowej Wspólnej Polityki Rolnej (WPR), która jest obowiązkowa do wdrożenia przez wszystkie państwa członkowskie.

Konieczność wprowadzenia normy GAEC 2 wynikała wprost z obowiązujących zapisów załącznika nr III do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r.

Czego i kogo dotyczy norma GAEC 2?

Celem normy GAEC 2 jest ochrona torfowisk i terenów podmokłych użytkowanych rolniczo z jednoczesnym uwzględnieniem umożliwienia działalności rolniczej pozwalającej zakwalifikować te grunty jako użytki rolne.

Norma GAEC 2 obowiązuje rolników wnioskujących m.in. o przyznanie płatności bezpośrednich lub płatności obszarowych w ramach II filara WPR, którzy w swoich gospodarstwach mają obszary spełniające kryteria definiujące je do objęcia normą GAEC 2.

Należy pamiętać, że gospodarstwa do 10 ha UR są zwolnione z kontroli i kar w zakresie warunkowości, w tym normy GAEC 2. Więcej na temat wymogów dla rolników dotyczących użytkowania trwałych użytków zielonych (TUZ) oraz gruntów ornych (GO) dostępny jest [na stronie MRiRW](#) oraz [stronie IUNG-PIB](#).

Jakie przepisy regulują normę GAEC 2 i od kiedy norma ta obowiązuje w Polsce?

Ochrona torfowisk i obszarów podmokłych użytkowanych rolniczo wynikająca z normy GAEC 2 obowiązuje w Polsce od 15 marca 2025 r.:

- Kryteria definiujące obszary do objęcia normą GAEC 2 ujęto w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 marca 2025 w sprawie torfowisk i obszarów podmokłych objętych normą GAEC 2 ([Dz.U. poz. 307](#)),
- Wymogi do stosowania przez rolników na gruntach ornych i trwałych użytkach zielonych w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 7 marca 2025 zmieniającym rozporządzenie w sprawie norm oraz szczegółowych warunków ich stosowania ([Dz.U. poz. 293](#)).

Czy jest dostępna mapa obszarów GAEC 2?

Warstwa obszarów GAEC 2 (spełniająca kryteria co najmniej 40% materii organicznej i miąższości co najmniej 40 cm) obejmująca grunty pochodzenia organicznego o wysokiej zawartości materii organicznej oraz obszary podmokłe – dostępna jest pod adresem <https://gaec2.iung.pl/>

Gdzie można znaleźć informacje o normie GAEC 2?

Szczegółowe informacje na temat normy GAEC 2 dostępne są na stronie MRiRW:

<https://www.gov.pl/web/rolnictwa/norma-gaec-2>

Rozbieżności związane z wyznaczonymi obszarami objętymi normą GAEC 2, rolnicy korzystający z płatności bezpośrednich lub płatności obszarowych w ramach II filara WPR mogą zgłaszać do: (1) Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) lub do (2) Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa (IUNG-PIB) zgodnie z [Opis procedury zgłaszania rozbieżności do ARiMR/IUNG-PIB](#).

Gdzie można znaleźć informacje o metodyce wyznaczenia obszarów do objęcia ochroną w ramach normy GAEC 2?

Opis metodyki wyznaczenia obszarów do objęcia ochroną w ramach normy GAEC 2 dostępny jest na [stronie IUNG-PIB](#) oraz na [stronie MRiRW](#).

Punkt harmonogramu: Bieżące udzielanie odpowiedzi na zapytania dotyczące obszarów UR do objęcia normą GAEC 2 (weryfikacja zgłoszeń rozbieżności)

Liczba zgłoszeń: 1119 która obejmuje 4431 działek, w tym 976 zgłoszeń z ARiMR dla 4018 działek

Liczba działek dla poszczególnych typów decyzji

Brak GAEC - zgłoszenie bezzasadne	16
GAEC2 zdjąć w całości	113
GAEC2 pozostawić w całości	1636
GAEC2 pozostawić w części	220
Weryfikacja terenowa	2446

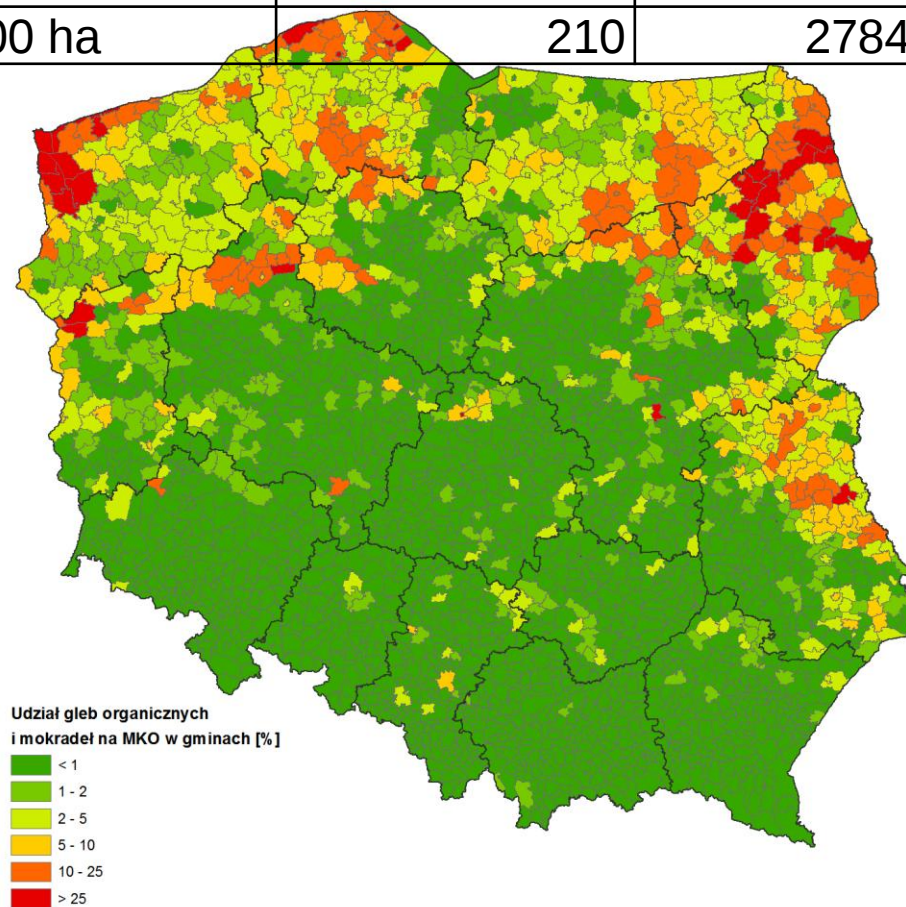
Liczba działek po weryfikacji terenowej:

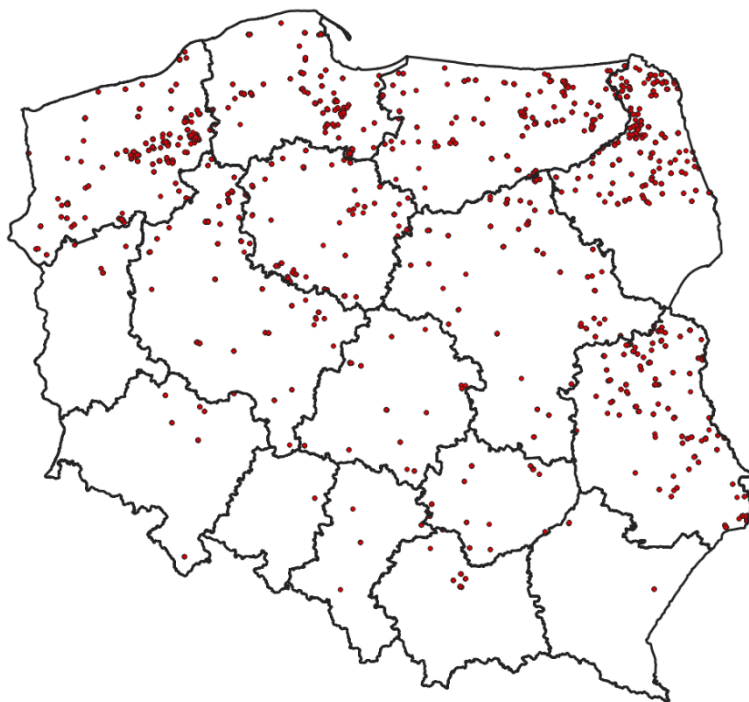
GAEC zdjęty częściowo	682
GAEC pozostaje w całości	537
GAEC zdjęty w całości	796
W toku prac	433

Aktualnie prace dotyczą 433 działek po weryfikacji terenowej i nowo zgłoszonych działek

Statystyki udziału gruntów GAEC 2 w ujęciu gmin

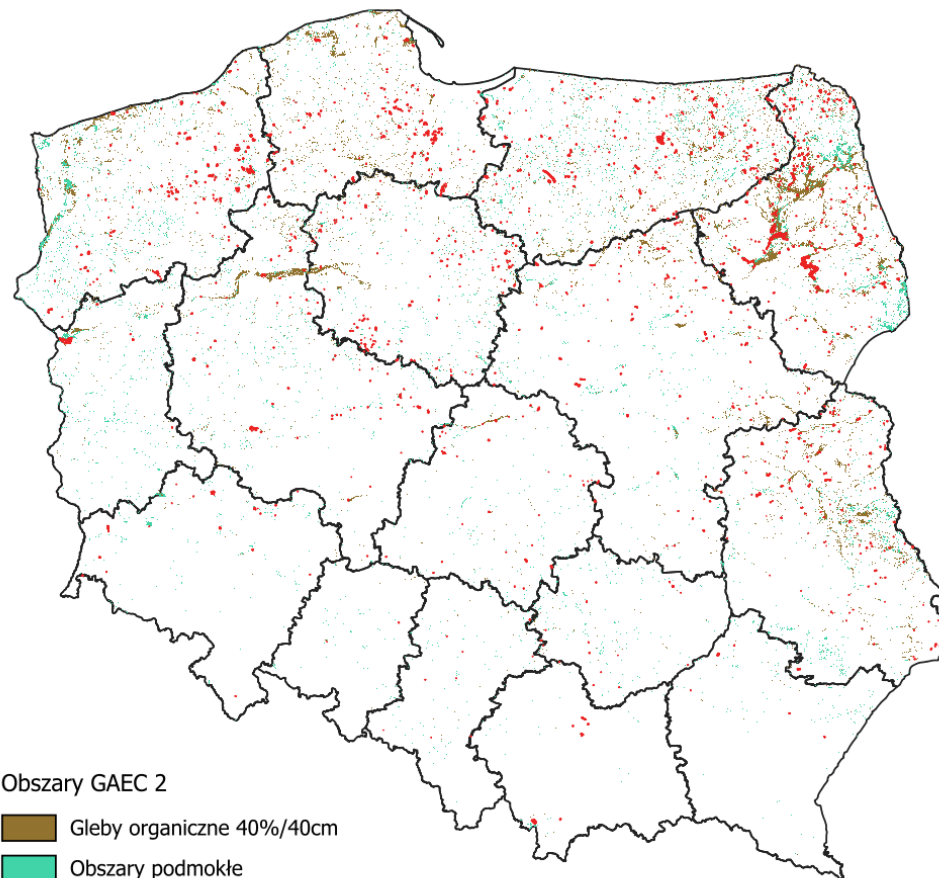
Grupy gmin	Liczba gmin	Powierzchnia w gminach [ha]
Brak GAEC	200	0.0
Pow. GAEC do 1 ha	398	146.5
Pow. GAEC 1 - 10 ha	563	2269.9
Pow. GAEC 10 - 100 ha	680	26844.8
Pow. GAEC 100 - 500 ha	426	100745.5
Pow. GAEC > 500 ha	210	278431.5

• Lokalizacje poboru prób glebowych przez OSChR

Badania terenowe

Obszary GAEC 2

 Gleby organiczne 40%/40cm

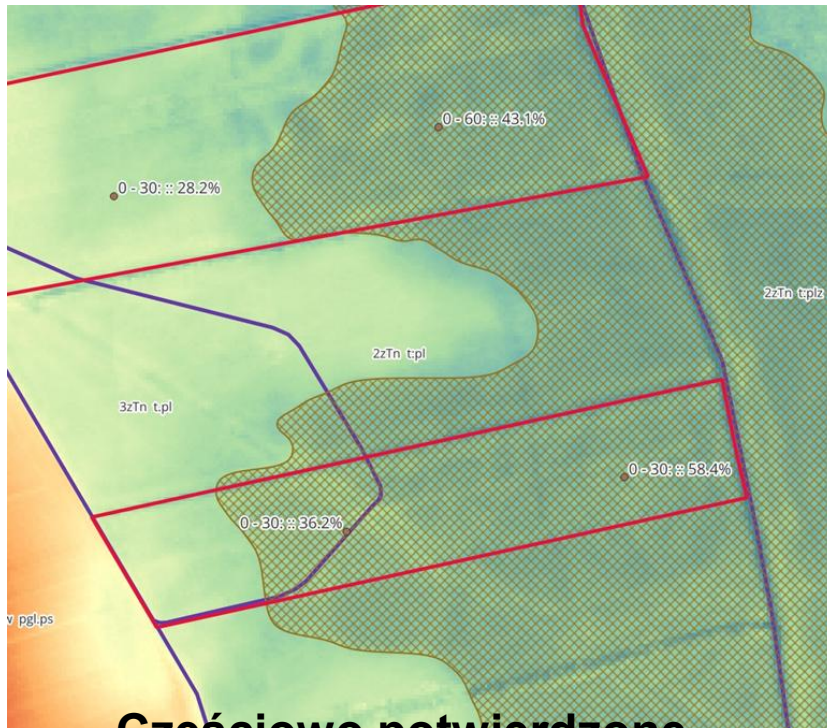
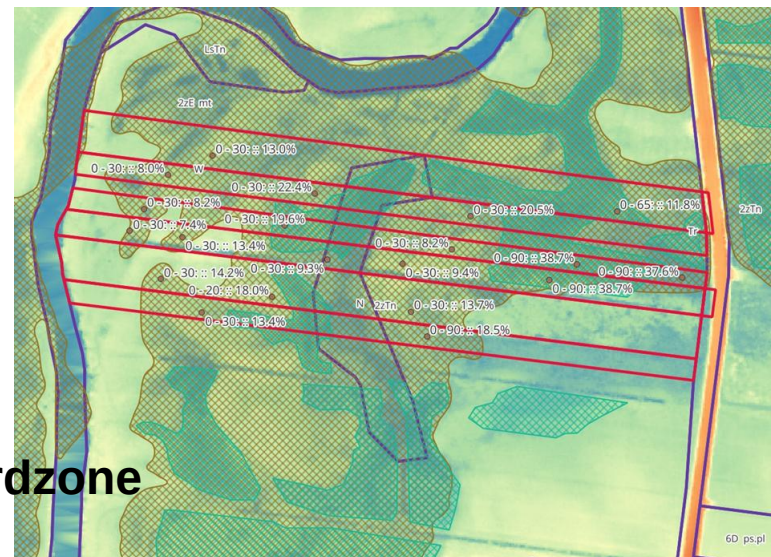
 Obszary podmokłe

 Działki zgłoszonych rozbieżności GAEC 2

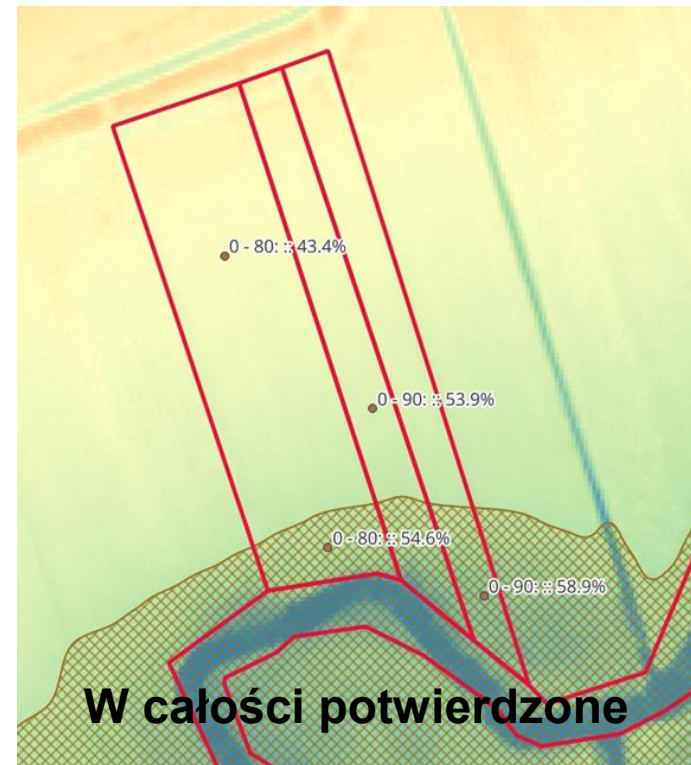
Mapa zgłoszonych rozbieżności

niepotwierdzone

Częściowo potwierdzone

W całości potwierdzone

Punkt harmonogramu: Analiza danych niezbędnych do weryfikacji dużej liczby zgłoszonych rozbieżności dotyczących wyznaczonych obszarów GAEC 2

- Analiza informacji przesłane przez rolnika wraz ze zgłoszeniem,
- Ocena danych zawartych na mapie glebowo-rolniczej w skali 1:5000 i innych danych przestrzennych
- Ocena danych pozyskanych w realizowanych na bieżąco badaniach terenowych i laboratoryjnych.
- Implementacja wyników obserwacji terenowych i pomiarów laboratoryjnych, wykonywanych w 2025 r. w ramach weryfikacji zgłaszanych rozbieżności do aktualizowanej warstwy GAEC 2.

Wykonanie mierników w 2025 r.:

- Aktualna wizualizacja wyznaczonych obszarów GAEC 2 na stronie: <https://gaec2.iung.pl/> - 1.
- Umieszczenie na stronach IUNG informacje uzgodnionych na temat obszarów GAEC 2 (co do formy i zakresu uzgodnione z MRiRW wykazanych w pkt.3 harmonogramu prac) – 1
- Zestawienie liczby udzielonych odpowiedzi lub liczby przygotowanych wkładów merytorycznych dla MRiRW dotyczących GAEC 2 (o których mowa w pkt. 4-5 harmonogramu prac) – w przygotowaniu.
- 4) Wsparcie eksperckie bieżących spraw procedowanych przez Departament Płatności Bezpośrednich MRiRW (opiniowanie, tworzenie dokumentów, analiz, stanowisk resortu oraz nowych rozwiązań prawnych) w/w. obszarach – w zależności od potrzeb.

Dziękuję za uwagę

